

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ЗА НАУКОВІ ГЛАРИ

Орган парткому, ректорату,
комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового
Червоного Прапора
державного університету
ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ

XXXVII

№ 13 (1033)

9 ТРАВНЯ

1971 р.

Ціна 2 коп.

У нас є все потрібне — і чесна політика миру, і військова могутність, і згуртованість радянського народу, — щоб забезпечити недоторканність наших кордонів від будь-яких посягань і захистити завоювання соціалізму.

(Із Звітної доповіді Центрального Комітету КПРС
XXIV з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу)

ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ

9 травня — день великої Перемоги радянського народу і всіх прогресивних сил світу над фашистською Німеччиною. Двадцять шість років минуло з того історичного дня, коли відгриміли останні залпи війни в Європі, але час не в силах стерти з пам'яті людства невмирущий подвиг радянського народу, звершений в боротьбі проти гітлеризму за честь і незалежність своєї Вітчизни, за визволення багатьох народів від фашистського поневолювання. На в'язані Країні Рад німецьким фашизмом війна була самим тяжким випробуванням, яке колись доводилось пережити радянському народу, суворою перевірою міці соціалістичного суспільного і державного устрою. Вірна ленінським заповітам, Комуністична партія в

цю тяжку годину підняла наш народ на справедливу Вітчизняну війну, надихнула на великий подвиг і спрямувала зусилля радянських людей на фронті і в тилу на розгром ворога.

Наважди вписані в історію героїчна оборона Москви, Ленінграда, Севастополя, Одеси, битви на Волзі, Курській дузі, на Дніпрі і Шпреї, відважні дії радянських партизан і підпільніків. Нащадки ніколи не забудуть і подвигів радянських робітників, колгоспників, вчених, які своєю самовідданою працею допомагали кувати перемогу.

Внаслідок розгрому німецького фашизму створились сприятливі умови для торжества соціалістичних революцій в ряді країн Європи і Азії, створення світової сис-

теми соціалізму, піднесення національно-визвольного руху. Зміцніли міжнародні сили соціалізму і демократії, послабли позиції імперіалізму і реакції. В цьому році радянські люди зустрічають Свято Перемоги в обстановці великого патріотичного піднесення, яке викликане рішеннями ХХІV з'їзду партії, новими успіхами в розвитку народного господарства, зміцнення обороноздатності країни. Народи світу славлять сьогодні в свіtle й радіснє Свято Перемоги нашу велику Вітчизну і її воїнів, скільку свої голови перед пам'ятю тих, хто віддав своє життя за перемогу в боротьбі проти фашизму. Підсумки війни — грізна пересторога імперіалістичним агресорам, суворий і незабутній урок історії.

В АТМОСФЕРІ ОДНОСТАЙНОСТІ

Відбулися збори колективу університету, присвячені висуненню кандидатів у депутати Верховної ради УРСР та Обласної Ради депутатів трудящих.

До Верховної Ради УРСР висується український письменник Юрій Корнійович Смолич. Про життєвий і творчий шлях Ю. Смолича розповів у своєму виступі декан філологічного факультету І. М. Дузь.

З великою шаною про письменника, одного з основоположників української радянської літератури, говорили старший викладач філологічного факультету Н. Ф. Пашковська, студентка філологічного факультету Н. Денисенко.

Кандидатом в депутати Обласної Ради депутатів трудящих збори висунули голову Одеського об-

ласного суду Володимира Івановича Глебова.

Виступаючий І. О. Крючиков розповів про життя та громадську діяльність В. Глебова, людину, відану своїй справі й народу.

Студент юридичного факультету В. Гонтар підтримав кандидатуру В. І. Глебова.

Збори одноголосно прийняли рішення про висунення Героя Соціалістичної Праці письменника Юрія Корнійовича Смолича кандидатом в депутати Верховної Ради УРСР по Університетському виборчому округу № 311 і Володимира Івановича Глебова — кандидатом в депутати Обласної Ради депутатів трудящих по Центральному виборчому округу № 79.

В. ХМАРСЬКИЙ.

МОЯ ЗБРОЯ

З піснею пройшов я всі бої,
І дійшов до сірих стін
рейхстагу.

Множила вона чуття мої,
Силу, мужність, бойову

наснагу;

Почуття єдині і святі

До Вітчизни-матері моєї,

Ті, що лиш єдині у житті

Є і будуть зброєю своєю.

З нею я воюю ночі й дні

За життя красиве і багате.

Голос серця, то чуттів огні,

Слово життєдайне і крилате.

З нею я воюю, щоб війни

Люди і не бачили її не знали,

Щоб зорілі квітами лани,

Щоб станки кували лиш орала.

Моя пісня кличе до вершин,

У горні чуттями окриляє

Орачів, бійців, творців машин,

Тих, хто лан збагачує врожаєм.

Всі шляхи — од краю і до краю.

З піснею пройду я все життя,

Комунізму світле майбуття

Мені шлях величний озаряє.

С. КИРИЛОВИЧ.

ВЕЛИКА ЧЕСТЬ

Війна застала мене в Москві, де гашовано зведеній полк для участі в Параді Перемоги на Красній площі 24 червня 1945 року. Для мене випала велика честь — я був учасником цього Параду. У Параді Перемоги брали участь зведені фронтові полки, полк Військово-Морського флоту і війська Московського гарнізону. Зведені полки привезли з собою прапори розгромлених гітлерівських частин і з'єднань, кинули їх до підніжжя Мавзолею В. І. Леніна.

Парад спровів на мене, як на всіх його учасників, велике враження. Тут, на Красній площі, як і на полях бою, було продемонстровано силу, міць, непереможність Радянської Армії, продемонстровано вірність радянських воїнів своєї Батьківщини.

П. ПОТАПЕНКО,
учасник Великої Вітчизняної війни, працівник університету.

5 ТРАВНЯ—ДЕНЬ ПРЕСИ

День преси — традиційне свято журналістів, робітників видавництв і поліграфії, робсількорів і читачів, всього радянського народу. Створена великим Леніним, радянська преса, яка розвивалась за його заповітами і принципами, висосла в могутню ідейну силу, міцно увійшла в побут людей, стала дійсно всенародною трибуною, не замінним засобом освіти, політичного виховання і організації мас в боротьбі за комуністичний переустройство суспільства. Комунастична партія високо оцінює значення преси в житті радянського суспільства, розглядаючи її як колективного пропагандиста і агітатора, організатора мас, трибуну всенародної громадської думки.

Роки, що пройшли від ХХІІІ до ХХІV з'їзду партії ознаменувались якісним ростом нашої преси. Вона послідовно і цілеспрямовано висвітлює основні проблеми партійного, економічного і культурного будівництва, виховання нової людини, питання міжнародної політики. Нову силу набрав рух робсількорів.

ІСТОРІЯ ОДНОГО ПОРТРЕТА

З інтересом розглядають відвідувачі пожовку від часу газету вирізу — портрет В. І. Леніна. Чому саме цей погрет Ілліча став експонатом музею. Незвичайна його історія.

23 червня 1954 року весь світ облетіла звітка про віроломне захоплення чанкайштськими властями радянського танкера «Туапсе», який йшов рейсом до Китаю. В Південно-Китайському морі військові катери без розпізнавальних знаків перепинили шлях радянському теплоходові і почали вимагати негайній його зупинки.

— В цей день, — згадує капітан танкера Калінін, — ніхто з членів екіпажа не знат, що лише після довгих тринадцяти місяців, проведених в чанкайштському застінку, ми повернемось на Батьківщину.

Після захоплення чанкайшти розграбували судно. Тільки пізньим вечором членам екіпажу дозволили забрати з кают особисті речі.

...То був перший рейс молодого моториста, випускника Ленінградського морехідного училища комсомольця Михайла Карпова. Миша жив в одній каюті з однокашником Сашею Баканичевим. Безладя, що панувало в приміщенні, — на підлозі валялись викинуті з шафи речі, книги, розбитий чорнильний набір, — свідчило про те, що тут вже хазяйнували непрохані гости. Михайло печально поглянув на обривки фотографій, що були приkleєні до перегородок, як раптом...

Баканичев підштовхнув його і кивком вказав на портрет В. І. Леніна, який дивом не попав до рук чанкайштських молодчиків. Але як непомітно зняти фотографію? Саша різко повернувся і в одну мить вискочив з каюти. Запідозрівши втечу, солдат-охранник прохом кинувся в розчинені двері. Цього Михайлова було достатньо, щоб портрет Ілліча виявився на дні валізи. Звідси і починається його історія.

Про дорогоцінну реліквію довідався весь екіпаж. Карпов дбайливо зберіг газету вирізу.

Святкування річниці Жовтня в тюремній камері викликало обурення тайванських властей. Однак всі намагання зломити волю радянських моряків так і залишились даремними. Портрет, що був захищений до того в підкладці Мишиного піджака, було прикріплено до стіни камери під самим носом наглядачів.

Ввечері принесли «вечерю» — шматок прілого хліба і кварту води. Чанкайшт, що ввійшов, протягнув руку до зімка:

— Хто це?

— Мій батько! — не розгубився Карпов.

Солдат пильно подивився на молодого моряка, що заріс щетиною і, переконавшись, що «похожий», байдуже махнув рукою. Всі тринадцять місяців фото Ілліча знаходилося в маленькій душній камері тайванської тюрми.

...24 липня 1955 року радянські моряки повернулись на Батьківщину. Вісім років Михайло Карпов зберігав фотографію, що стала святынею, а 17 червня 1965 року передав її Одеському музею Морського флоту.

В. ПЛАОВ,
студент I курсу вечірнього відділення
філологічного факультету.

НАКАЗ № 847

по Одеському державному університету
імені І. І. Мечникова

На означення Дня преси і за активну участь в діяльності багатотиражної газети «За наукові кадри» і редколегії стінних газет, за сумлінне виконання громадських доручень ОГОЛОСИТИ ПОДЯКУ:

В. С. Савруцькому — зав. відділом комсомольського життя газети «За наукові кадри»;

В. П. Грищенкові — активному кореспондентові газети «За наукові кадри»;

Л. І. Тимофеєвій — члену редколегії газети «Історик»;

В. А. Лукьяненко — художнику газети «Радянський математик»;

В. В. Зотову — редактору стінгазети «Радянський фізик»;

В. В. Козюрі — члену редколегії газети «Філолог»;

Н. І. Мусію — художнику стінної газети «Біолог»;

Ф. В. Макардю — редактору газети «Радянський хімік»;

Г. П. Пилипенко — редактору стінної газети «Земля і надра»;

О. Г. Дорохіну — редактору газети «Лінгвіст»;

Є. О. Депенчуку — редактору газети «Астрономічний вестник»;

Л. О. Титомир — лінотипістці міської друкарні;

М. І. Самсоновій — друкарці міської друкарні;

Л. О. Швидченко — літпрацівнику газети «За наукові кадри».

Ректор університету

професор

О. В. БОГАТСЬКИЙ.

ПАРТІЙНІ ЗБОРИ УНІВЕРСИТЕТУ

6 травня ц. р. відбулися відкриті партійні збори університету. З доповідю «Рішення ХХІV з'їзду КПРС і завдання парторганізації вузу» виступив делегат ХХІV з'їзду КПРС ректор університету професор О. В. Богатський.

Комунасти обговорили довідь.

Звіт про партійні збори університету буде опубліковано.

Рука штурмана простягнулась до люкової підйоми...

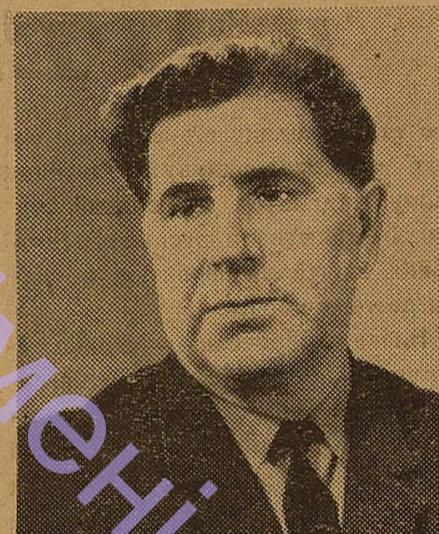
Над лісом виринув силует підбитої машини. Нахилючись на ліве крило, вона падала на злітну полосу. Це повертається бомбардувальник Григорія Ковширина. Один з них на аеродромі, якого вважали загиблим. До літака кинулись люди. Прооравши смугу вогкої землі, вона завмерла на злітній смузі. Закінчилось у баках пальне. Завдання було виконано.

* * *

Це хроніка тільки одного бойового нічного вильоту Григорія Івановича Ковширина. За цей безприкладний подвиг штурман військової авіації був нагороджений орденом Бойового Червоного Прапора. 475 бойових вильотів в нічних умовах — такий послужний список Григорія Івановича Ковширина. Двадцять років життя, яке віддано небу. П'ятнадцять урядових нагород.

Сьогодні майор запасу авіації Григорій Іванович Ковширенко працює начальником цеху міської друкарні. Член партії з 1944 року він сумлінно працює, віддає багато сил в ім'я подальшого розквіту нашої Батьківщини... І сьогодні, в день історичної перемоги над фашизмом, особливо хочеться згадати про тих, хто не жалував життя для перемоги над ворогом в ім'я щастя людей. Зі святом Вас, Григорій Іванович!

В. РОМАНЕНКО.

Республіканська конференція

23—24 квітня в нашому університеті проходила республіканська міжвузівська конференція, присвячена вивчення творчості відомого українського поета М. Бажана і розвитку українського епосу.

Великий актовий зал університету вчерть заповнений викладачами, студентством — шанувальниками таланту поета. Ректор університету О. В. Богатський виголосив вступне слово, в якому говорить про славні традиції Одеського університету у вивчені української радянської літератури. Ною стороною набутку університе-

ту стає дана конференція.

Професор І. М. Дузь виступив з доповідю «Поетичне новаторство М. Бажана», професор А. В. Недзвідський «Рідна сестра архітектури». На завершення пленарного засідання виступив М. Бажан, розповівши про свої творчі плани, про свою роботу над поетичним словом.

М. Бажан прочитав фрагменти з нової поеми про громадянську війну.

Від імені шанувальників таланту М. Бажана студентка філологічного факультету вітає поета, дарує

йому квіти. Професор О. В. Богатський вручає книгу «Історія Одеського університету».

Наступного дня продовжували свою роботу секції: поезії Миколи Бажана; загальних проблем епосу; літературних зв'язків і перекладу; секція мовознавства.

На секційних засіданнях виступили професори Ю. Карпенко, М. Левченко, доценти А. Чепурнова, Г. Рудницька, А. Москаленко, В. Дроздовський, Є. Адальгейм та інші.

О. ГРУДИНОВСЬКИЙ, студент філологічного факультету.

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ ВЕЧІР ДРУЖБИ

В нашому університеті відбувся інтернаціональний вечір дружби, присвячений 40-річчю Спілки трудівничої молоді Хо Ші Міна, організований комітетом комсомолу, фізичним факультетом та інтерра-дою ОДУ.

Урочистий вечір відкрив декан фізичного факультету доцент В. В. Сердюк.

Голова земляцтва в'єтнамських студентів університету Нго Ань Туан розповідає про славетний шлях, що був пройдений Спілкою трудівничої молоді за 40 років. Долі членів СТМ завжди були нерозривно звязані з героїчною боротьбою в'єтнамського народу проти імперіалізму, за мир і щастя на в'єтнамській землі. Від імені німецьких студентів на вечорі виступив Фріц Ауерт, член інтерради ОДУ, студент механіко-математичного факультету. Від імені африканських студентів, що навчаються в Одеському держуніверситеті, СТМ вітає Аде Балогун — студента з Нігерії. На трибуні підімається кубинський аспірант Ектор Ремедіос. Він вітає в'єтнамських студентів зі знаменною подією і висловлює впевненість в тому, що героїчний народ В'єтнаму переможе в своїй справедливій боротьбі за свободу і незалежність.

Від імені комсомольців університету в'єтнамських студентів вітає зі святом заступник секретаря комітету ЛКСМУ ОДУ Олександр Чайковський.

Вечір закінчив підполковником. Зараз М. Л. Стрельцов — доцент кафедри державного і адміністративного права.

С. БАРАБАНОВ.

Такою була вона, М. Г. Сардарова — старший сержант, начальник радіостанції, учасниця оборони Кавказу, наступальних боїв за звільнення Кривого Рога, Дніпропетровська та Одеси.

Зараз — робота в проблемній лабораторії інженерної геології, до якої ставиться вона так само серйозно і з великою відповідальністю, як колись до виконання бойових завдань.

ДИРЕКТОР ШКОЛИ

Багато випускників нашого університету самовіддано працюють на ниві народної освіти. Серед них, хто вже понад чверть віку працює в сільській школі, виховує підростаюче покоління е вихованець філологічного факультету Федір Андрійович Мушинський.

З далекого села Могильно в 1937 році прибув він в університет, ставши до лав першого набору філологів. З року в рік юнак долає труднощі науки, все злагоджуючись новими й новими знаннями. В перші дні війни він був серед них, хто на заклик Об'єднаного комсомолу поїхав в села Доманівського району, щоб замінити трударів колгоспу.

На фронти Ф. А. Мушинський пів і радгоспів, які пішли на фронт. Вдень робота в полі, а ввечері навчання на курсах трактористів. А незабаром Федір Мушинський зі своїми однокурсниками пішов добровільцем в ряди Радянської Армії. Навчання в військовому училищі і вже офіцер — мінометник Ф. А. Мушинський на фронті. З своїми бойовими товаришами він звершив не один подвиг в час боротьби з фашистськими загарбниками. Хороброго воїна Батьківщини візначила рядом бойових нагород, серед них орден Червоного Прапора, ордена Вітчизняної війни I і II ступеня...

На фронти Ф. А. Мушинський

назавжди зв'язав свою долю з Партиєю комуністів.

Виконавши свій священний обов'язок — захистивши Радянську Вітчизну від гітлерівських полчищ, віртається вчораши війни до мирного труда, серед них і студент п'ятого курсу Ф. Мушинський. Рік навчання в університеті — і путівка на роботу в школу викладачем української мови й літератури села Могильно на Криворігградщині. Багато односельчан, учнів перших повоєнних років, можуть розповісти про прибуття в школу молодого вчителя вчорашиного фронтового. Невтомний і товариський, чуйний до людського горя і радощів Ф. А. Мушинський вже з першого місяця роботи органічно входить в підколектив школи. А незабаром

йому довелося її очолити. Вже двадцять п'ять років Ф. А. Мушинський очолює Могильнянську середню школу, яка стала однією з провідних шкіл району, області. Високими показниками навчальної і виховної роботи прийшла школа до 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. Ряд працівників школи були удостоєні Ленінської ювілейної медалі, серед них і Ф. А. Мушинський.

Інтереси комуніста Мушинського Ф. А. далеко виходять за межі школи. Він бере активну участь в громадському житті села, району. Він серед них, хто бореться за нову людину комуністичного завтра.

Петро МАРКУШЕВСЬКИЙ.

ЧОРНОМОРСЬКИЙ ПЛАЦДАРМ

Багато підпільників і партизан живуть і працюють в Одесі. Це — Микола Георгійович Шляхов, Катерина Георгіївна Соручан, Володимир Сергійович Панфілов, Анатолій Ілліч Лощенко, Олександр Михайлович Шалягін, Павло Миколайович Прокопенко, Григорій Федорович Мартинюк, Олександр Михайлович Терзіман, Іларіон Іванович Соручан...

7, 8 і 9 квітня партизани в багатьох районах вели бої з противником, знищували його підривні групи і поліцейські команди, розміновували причали порту, ліквідовували загрозу вибуху Хаджибейської дамби та інших важливих споруд. В наказі німецького військового коменданта від 8 квітня відзначалось, що в місті збільшились напади громадянських осіб на військовослужбових німців.

Мешканцям під загрозою розстрілу заборонялось виходити з дому. Але цей папір не мав вже ніякої реальної сили: на вулицях міста партизани вели активні бойові операції. До цього часу на рахунку партизан і підпільників Одеси і області нараховувалось до 200 бойових сутічок, понад 5 тисяч знищених ворожих солдат і офіцерів, багато спаленої і захопленої бойової техніки, боеприпасів.

А коли наступив світанок 10 квітня 1944 року загинув Василь Дмитрович Авдеєв (Чорноморський). Але його загибелі не зломила підпільників. 15 березня контррозвідувальна служба доносіла в Бухарест про «загрозливу діяльність комуністичної організації, що мала свої відгалуження по всій території між Дністром і Бугом». Мова йшла про партизанський рух, центр якого знаходився в Одесі. Партизани поповнювали свої ряди, захоплювали зброю, все частіше і частіше зав'язували бойові сутічки, руйнуючи транспортні комунікації і зв'язок.

28 березня війська третього Українського фронту форсували Південний Буг і візволили Миколаїв. Об'єднані партизанські загони Одеси повсюдно розвернули бойові дії. Вони нападали на окремі групи ворожих солдат, протидіяли

хозяєв, зірвали зірки, знищували підпільники, які віддавали своє життя за нашу Одесу. Згадаємо сьогодні їх поіменно, що лежать у вічному вогні Слави над морем, тих, кому не довелося зустріти день Перемоги.

— Командир першого полку морської піхоти полковник Я. І. Осипов, комісар полку І. М. Дем'янова, Герой Радянського Союзу льотчик-винищувач М. Є. Асташкін, В. Г. Топольський, М. І. Шилов, С. А. Куніца, командир дивізії генерал-майор Г. І. Швигін. Герой партизанського підпілья — В. А. Молодцов-Бадаев, В. Д. Авдеєв-Чорноморський, К. Н. Зелінський, комсомолець-розвідник Яша Гордієнко, Ян Павлік — громадянин Чехословаччини, учасник партизанського руху, в Одесі — Шура Лубянова, Володимир Дішко...

Герої не вмирають. Вічна слава тим, хто загинув в боях за свободу і незалежність нашої країни!

ВАСИЛЬ ГРИЩЕНКО,
студент філологічного факультету.

ВИРІШАЛЬНА УМОВА

Багато питань, зв'язаних з огля-
дом-конкурсом культмасової ро-
боти факультетів університету, що
закінчився, широко обговорюва-
лись вже в дні його проведення,
на зборах культахту 16 квітня,
висвітлювались в репортажах
і статтях, що були опубліковані га-
зетою «За наукові кадри». Це дає
можливість більш правильно оці-
нити його, краще визначити най-
ближчі завдання.

Огляд проходив на високому
ідейно-політичному і організаційно-
му рівні, в атмосфері творчого
змагання факультетів за почесне
право називатись кращим факуль-
тетом університету в справі поста-
новки культмасової роботи. Жюрі
підкреслило, що культурно-масова
робота в цьому році була поставле-
на краще, ніж в минулі роки.

Не можна належним чином не
оцінити значні зрушения в мину-
лому відсталих факультетів. Жюрі
з задоволенням відзначило плідну
роботу, ентузіазм культахту біо-
логічного і юридичного факульте-
тів. На «висоті» були математики,
історики, що раз довіши на спра-
ві, що почесні місця, які їм при-
сужувались в минулі роки, належали
їм по праву.

Значну культмасову роботу, в
тому числі шефську, в студент-
ських гуртожитках проводили в
учбовому році філологи. Змістово
був організований на факультеті 31
березня «День філолога». На жаль,
конcertna програма філологів, як
відзначило жюрі, за рівнем вико-
навської майстерності більшості її
учасників була гіршою.

Цікаву програму показав на ог-
ляді колектив художньої самоді-
яльності факультету РГФ. Жюрі
відзначило високий виконавський
рівень багатьох її учасників, плід-
ний зв'язок представленого репер-

туару з профілем факультету. Не-
погано провели свої дні колективи
хімічного і геолого-географічного
факультетів. Разом з тим, було
відзначено, що вони виступили
нижче своїх реальних можливос-
тей. Як і в минулі роки, менш ус-
пішно, особливо в різні розвитку
самодіяльного мистецтва, показали
себе в огляді фізики. А можли-
востей у них дуже багато.

Жюрі з задоволенням відзначи-
ло активну участь в огляді-конкур-
сі студентів з ДРВ, НДР, афри-
канських країн, що навчаються в
університеті. Більшість представле-
них ними концертних номерів
одержала високі оцінки.

Принципово важливі питання—
про участь факультетів в студклу-
бовській самодіяльності. Ниніш-
ній огляд ще раз переконливо до-
вів, що найбільших успіхів, при-
чому не випадкових, а закономір-
них, в розвитку художньої самоді-
яльності домагаються ті факультети,
представники яких беруть ак-
тивну участь в загальноуніверси-
тетських колективах. Регулярна
робота в учбовому році, кваліфі-
коване керівництво забезпечує їх
учасникам розвиток творчих талан-
тів, заохочення сценічної культури,
ріст виконавчої майстерності. Ця

категорія студентів, як правило,
складає творче ядро художньої са-
модіяльності факультетів, прино-
сить їм на оглядах незмінний успіх.
Загальноуніверситетські ко-
лективи відстоюють честь нашого
вузу на районних і міських огля-
дах, є показником рівня розвитку
самодіяльного мистецтва в універ-
ситеті. В цьому році з цим важли-
вим завданням справились тільки
п'ять факультетів—історичний, хі-
мічний, філологічний, мехмат і фа-
культет РГФ. Решта, особливо фі-
зичний, біологічний і юридичний

факультети, в великому боргу пе-
ред колективом університету. Іх
громадським організаціям, пора,
нарешті, зробити для себе необ-
хідні висновки.

Велику організаційну і творчу
роботу здійснили працівники студ-
клубу. Свідченням цього є успіш-
ний виступ художньої самодіяль-
ності університету на районному і
міському оглядах. Наші хлопці, ан-
самблеві колективи переконливо
продемонстрували сценічну куль-
туру, високий виконавський рівень.
Всі номери звітної програми одержали
добре і відмінні оцінки. Це забезпечило університетові на вказаних
оглядах відповідно перше і друге місце. В цьому — заслуга
керівників жанрових колективів —
хормейстрів А. П. Серебрі, І. В.
Горбатюк, балетмейстра Ю. Л.
Гудіна, дирижерів Л. Левітіна,
Г. Годованець, концертмейстра
Є. Я. Макаревича, керівника во-
кального ансамблю В. Ігнат'євої,
організатора самодіяльного мисте-
цтва в університеті Е. Я. Чечель-
ницького. Іх плідна творча і орга-
нізаційна праця вже не перший
рік забезпечує університету найпо-
чесніші місця на районних і місь-
ких оглядах.

Беручи до уваги критичні за-
важення з боку ректорату і парт-
кому, більше увати приділив
культурасовій роботі в нинішньому
учбовому році комітетом комсомолу.
В. Матковський, М. Будіянський,
А. Крижанівський немало попра-
цювали над підготовкою ряду за-
ходів, в тому числі, в дні прове-
дення огляду. Однак помітного пе-
реходу від вирішення епізодичних
питань до цілеспрямованої роботи
культсектору комітету комсомолу
не відбулося. Недостатні ще його
вплив на роботу культсекторів фа-

культетських бюро, студклубу. Це
поки що залишається завданням
найближчого часу. Культурно-ос-
вітня робота — справа перш за
все, молодіжна, комсомольська.
Від того, яку увагу приділяє їй
комсомол, багато що залежить.
Переконливо ілюстрацією цього
становища може бути мехмат. По-
чесні місця, які завоюював цей
факультет на університетських ог-
лядах в останні роки, в тому чис-
лі і в нинішньому — це, перш за
все, заслуга комсомольської орга-
нізації. Можна без перебільшень
сказати, що комсомольці мехмату
при підтримці комунстів, керівни-
цтва факультету перетворили
культурасову роботу в важливий,
ефективний засіб виховання, згур-
тування колективу. Підтвердження
циому — і рівень культмасової ро-
боти в учбовому році, і особливо,
традиційні Дні мехмату.

Ми не помилуємося, якщо пора-
димо іншим факультетам запози-
чити досвід мехматівців.

Найбільш складною проблемою є
наша матеріально-технічна ба-
за. Вона далеко не відповідає ви-
могам, що ставляється до культма-
сової роботи. Над цим питанням
повинні замислитись громадські
організації вузу.

В будь-якій справі головне —
люді. В культурно-освітній роботі
це також важливо. Виявляти з
першого ж курсу талановиту мо-
лодь, виховувати добрих культур-
ганізаторів, проявляти про них
турботу, створювати необхідні
умови для їх творчого зростання —
головне поле діяльності культогрів,
партійних, комсомольських і про-
спілкових організацій факультетів.
В цьому — вирішальна умова ус-
пішного розвитку культмасової ро-
боти.

М. КРАСНЯНСЬКИЙ,
член парткому університету.

ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ «ІСКРИ»

Нешодавно все прогресивне лю-
дство відзначало знаменну дату —
сторіччя з дня народження полу-
м'яної революціонерки, славної
дочки німецького народу — Рози
Люксембург.

Ця подія широко відзначалась
і в нашому університеті. Клуб істо-
ріків партії «Іскра» провів засі-
дання, що було присвячене цій даті.
На ньому з цікавими доповідя-
ми виступили студенти I курсу хі-
мічного факультету М. Горіна, То-
мас Кюне, Міхаель Кеніг Моніка
Гросман, Марія Спіндлер. Їх допо-
віді були не тільки змістовими, що
відображали всі етапи життя і ді-
яльності Р. Люксембург, але й за-
хоплюючими, живими й вразливими.

З інтересом були прослухані роз-
повіді про підпільну діяльність ви-
датної революціонерки, про те, що вона
зробила для свого народу, для всіх чесних і прогресивних
людей на землі.

Активну участь в засіданні клу-
бу взяли наші друзі з НДР.

Після засідання студенти про-
дивились художній фільм, присвя-
чений полу-м'яної революціонерці і
патріотці.

Л. ІВАНОВА,
студентка I курсу хімічного
факультету.

Початок традиції

Відбулась зустріч студентів I
курсу фізичного факультету з вик-
ладачами. На зустріч зі студентами
пришли завідувачі кафедрами,
доценти, викладачі факультету.

Зустріч відкрив проректор з уч-
бової роботи завідувач кафедрою
загальної фізики доцент Д. І. По-
ліщук. Він розповів про наукову
роботу, що проводиться на кафед-
рі. Доцент В. В. Сердюк, професор
І. З. Фішер, В. А. Преснов, В. П. Цесевич розповіли про нау-
кову тематику кафедр.

Вечір закінчився концертом сту-
дентів.

Сподіваємося, що подібна зустрі-
чі буде добрим початком нової
традиції на факультеті.

В. ЗАРЕМБА,
Н. ВАСИЛЬКОВСЬКА.

КНИЖКА ПРО СЛОВА

Предметом нашої розмови є од-
на з дуже багатьох публікацій,
здійснених вченими Одеського уні-
верситету в минулому році, — кон-
спект лекцій із спецкурсу А. А.
Москаленка «Лексика української
літературної мови другої половини
XIX — початку XX ст.» (Одеса,
1970, 56 стор.). Це цікава і корисна
для студентів праця. У ній зібрано
та описано близько 300 слів
виробничої і суспільно-політичної
лексики, що з'явилися в україн-
ській літературній мові за період
з другої половини XIX ст. до Ве-
ликого Жовтня.

Словесне простори називаються, а
досягнено характеризуються. Визначається значення кожного
слова (іноді дуже приблизно),
аналізується його будова, вказу-
ється походження (етимологія).
Майже для кожного слова вказу-
ється, де воно вперше вжито. Зро-
зуміло, що встановити першу фі-
кацію слова дуже важко. Тому
дані А. А. Москаленка будуть у
якісь мірі згодом уточнені. Деякі
з наведених ним слів зустрічають-
ся в джерелах не другої, а першої
половини XIX ст. (наприклад, гар-
ман). Творами І. С. Тургенєва сло-
во нігілізм було зареєстроване раніше, ніж словником В. І. Даля.

Однак виконана А. А. Москален-
ком робота по датуванню слів ук-
раїнської літературної мови загал-
ом становить велику наукову цін-
ність і прислужиться до дальнішого
розвитку цього напрямку в мово-
звістстві.

Робота А. А. Москаленка містить
у багатьох випадках маловідомі
факти, а також цікаву інформацію
з історії слів. Так, читаць цієї роботи
довідається, що воказало це з
походження «зал пані Вокс», що
памфлет утворено з імені персо-
нажа одної старої комедії Памфіл,
а шовінізм — від імені героя фран-
цузького водевіля Шовена. До речі, ці слова (також силует, бойкот,
утопія тощо) засвідчують, як ба-
гато дають для зображення мови
власні назви.

З рецензованої роботи дізна-
ємось, що слово натурализм утво-
рив Е. Золя, а слово імпресіонізм —
К. Моне, дізнаємося, хто утво-
рив чи запровадив в українську
мову чималу кількість граматич-
них термінів. На жаль, відсутність
у роботі А. А. Москаленка системи
посилань не дозволяє розмежу-
вати зібрані дослідником уже вста-
новлені наукові факти і власні
знахідки автора, власні його від-
криття та інтерпретації.

Загалом робота А. А. Москален-
ка добре показує, яким інтенсив-
ним було лексичне зростання ук-
раїнської літературної мови другої
половини XIX — початку XX ст.,
дobi розвитку капіталізму, загост-
рення класової боротьби, доби
пролетаріату і пролетарських рево-
люцій. Тому ця робота заслуговує
безперечно позитивної оцінки і
схвалення.

Зрозуміло, що обрану автором
важку тему неможливо, мабуть,
описати бездоганно. У роботі А. А.
Москаленка є певні недоліки, і про
них теж треба сказати. При ети-
мологізуванні дослідник іноді оми-
нає проміжні етапи розвитку слів,
що шкодить точності опису цього
розвитку. Так, між косити і косар-
ка, мабуть треба поставити слово
косар, різа «земельний наділ» ут-
ворено від такого ж слова з ін-
шим значенням, а не від різати то-
що.

Автор не торкається проблеми
розділення літературних і ді-
алектних слів, що вжиті в текстах
другої половини XIX — початку
XX ст. Адже сам факт ужитку слів,
наприклад, у словнику Б. Д.
Грінченка ще не робить його літе-
ратурним. Очевидно, штучні слова-
карикатури типу відчах «сепара-
тизм», письмак «письменник» слід
було б більш послідовно супровод-
жувати негативною їх оцінкою. В
поодиноких випадках у роботі є
фактичні неточності (пояснення
слів помідор, кінематограф та ін.).
Слово сюрприз важко віднести до
термінології.